

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 5. november 2015

J.nr. 2015-96-dmk

Indberetning nr. 6/2015

Emner:

- *Finanslovsforslaget for 2016 viser et underskud på 144 mio. kr. Der er tale om en teknisk fremskrivning af den gældende finanslov, da det nye landsstyre kun havde to uger fra sin tiltræden til finanslovsforslaget skulle fremsættes. Finanslovsforslaget ligger nu til behandling i Lagtinget med henblik på vedtagelse inden årets udgang. Det er landsstyrets intention, at underskuddet skal være væk i 2016, men landsstyret fastholder samtidig, at lav- og mellemindkomsterne skal have skattelettelser i 2016 som lovet under valgkampen.*
- *Sambandspartiet har fået ny formand og næstformand. Ny formand er Bárður Nielsen, der tidligere har været landsstyremedlem for finansanliggender.*
- *Landsstyret har sat fokus på og gang i overtagelse af sagsområder. Det igangværende arbejde med overtagelse af udlændingeområdet og grænsekontrollen fortsætter med henblik på, at drøftelserne om overtagelsen så vidt muligt afsluttes inden sommeren, og der har været et første møde på embedsmandsniveau om overtagelse af person-, familie- og arveretten.*
- *SEV (det fælleskommunale elforsyningsselskab) har fået Nordisk Råds natur- og miljøpris 2015.*
- *Árni Ellefsen, tidligere økonomidirektør, er ny adm. direktør i BankNordik.*
- *Sea Shepherds kampagne for 2015 mod grindedrab på Færøerne er afsluttet.*
- *Rigsombudsmanden på Færøerne har udgivet sin årlige ”Beretning” om færøsk samfundsforhold.*

Finanslovsforslaget for 2016 viser et underskud på 144 mio. kr.

Ifølge den færøske styrelsesordning skal landsstyret fremsætte et forslag til finanslov for det kommende år inden den 1. oktober året før. Da det nye landsstyre først tiltrådte den 15. september, har landsstyret i første omgang valgt at fremsætte et forslag, der er baseret på den gældende lovgivning og uden nye initiativer på udgifts- og/eller indtægtssiden. Landsstyremedlem for finansanliggender Kristina Háfoss (Republikanerne) præsenterede den 30. september således et finanslovsforslag med et underskud på 144 mio. kr. i 2016. I forbindelse med fremsættelsen af finansloven kom det frem, at der for 2015 kan forventes et resultat i ca. samme størrelsesorden. Landsstyret har siden fremsat et forslag til tillægsbevillingslov for Lagtinget med justeringer på finansloven for 2015, der øger underskuddet med yderligere 63 mio. kr.

Landsstyret vil senere i år fremsætte ændringsforslag til finansloven, der nu ligger til behandling i Lagtingets Finansudvalg. Ændringsforslagene vil blive ledsaget af de nødvendige lovforslag, der skal sikre finansieringen. Kristina Háfoss har som mål, at der skal være balance på landskassens budget for 2016.

Det er fortsat landsstyrets intention, at lav- og mellemindkomsterne skal have skattelettelse i 2016. Der er endnu ikke sat tal på, hvad det vil koste landskassen, men et beløb i omegnen af 170 mio. kr. har været nævnt.

Siden fremsættelsen af finanslovsforslaget har landsstyret indgået nye overenskomster med flere fagforbund på det offentlige område. De aftalte lønstigninger ligger på ca. 4,1 pct. over to år. Disse lønstigninger, der vil belaste landskassen med yderligere 60 mio. kr. i 2016, er ikke indregnet i det fremsatte finanslovsforslag.

Bárður Nielsen ny formand for Sambandspartiet

Kaj Leo Holm Johannesen meddelte den 3. september, at han ville trække sig som formand for Sambandspartiet, hvorefter der blev indkaldt til ekstraordinært landsmøde den 24. oktober med valg af formand på dagsordenen.

Ny formand efter landsmødet er Bárður á Steig Nielsen, der var eneste kandidat til formandsposten. Bárður á Steig Nielsen, der er 43 år gammel, blev valgt til Lagtinget for Sambandspartiet i perioden 2002-2008 og igen fra 2011 og frem. Han var i perioden 2004-2007 landsstyremand for finansansliggende og sad efter lagtingsvalget i oktober 2011 som formand for Lagtingets Finansudvalg frem til lagtingsvalget september 2015.

Billede: Bárður á Steig Nielsen

Ny næstformand blev Magni Laksáfoss, der blev valgt til Lagtinget den 1. september 2015. Han har tidligere siddet i Lagtinget for Sambandspartiet i perioden 2008-2011, og han har i en kort periode i 2007-2008 siddet som landsstyremand for finansansliggende, hvor han afløste Bárður Nielsen, der søgte over i det private erhvervsliv.

Overtagelse af sagsområder

Det nye landsstyre har i koalitionsgrundlaget sat sig som mål at overtage tre sagsområder: Udlændingeområdet og grænsekontrollen, luftrummet og person-, familie- og arveret. Der har været de første møder om overtagelse af udlændingeområdet og grænsekontrollen og person-, familie- og arveretten.

Den 23. oktober havde Udlændinge-, integrations- og boligminister Inger Støjberg og det færøske landsstyremedlem for udenrigs- og erhvervsområdet Poul Michelsen et statusmøde om arbejdet med Færøernes overtagelse af udlændingeområdet og grænsekontrollen. Efter mødet kom de to parter med en fælles udtalelse, hvor det bl.a. anføres, at de respektive myndigheder i samarbejde søger at tilvejebringe et beslutningsgrundlag, og at drøftelserne om overtagelsen så vidt muligt bør afsluttes i løbet af første halvår 2016.

Der har på embedsmandsniveau været et første indledende møde om overtagelse af person-, familie- og arveretten. Der skal i første omgang udarbejdes et kommissorium, der skal fastlægge arbejdet i en færøsk/dansk arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af et politisk beslutningsgrundlag for en stillingtagen til overtagelsen. Der er på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til en tidshorison for en overtagelse af sagsområdet.

Nordisk Råds natur- og miljøpris 2015 gik til elselskabet SEV på Færøerne

Det færøske elselskab SEV vandt Nordisk Råds natur- og miljøpris 2015 for dets ambitiøse mål og innovative tiltag for en grøn elektrificering af det færøske el-net.

SEV, der er ejet af de færøske kommuner, arbejder målrettet på at øge produktionen af el fra vedvarende energi. For 2015 forventer selskabet, at el fra vind- og vankraft vil bidrage med mindst 56 pct. af den samlede produktion. Selskabet har sat sig som langsigtet mål, at Færøerne fra 2030 skal være 100 pct. forsynet af vedvarende energi. Som et skridt i den retning tager SEV et nyt energilagringssystem og et nyt energistyringssystem i brug i 2016. Det færøske el-net er forholdsvis lille og uden forbindelse til el-net i andre lande, så det er en stor udfordring at øge andelen af grøn energi på nettet, da forsyningen fra vedvarende energikilder ofte varierer i styrke og dermed skaber ustabilitet på el-nettet. Det nye system, der skal tages i brug i 2016, vil forbedre muligheden for oplagring af el og forbedre el-nettets stabilitet.

Árni Ellefsen ny administrerende direktør i BankNordik

Árni Ellefsen, der først blev konstitueret i stillingen som administrerende direktør for BankNordik medio juni, jf. også Indberetning nr. 5/2015, er nu blevet ansat som ny øverste chef for BankNordik. Árni Ellefsen, der er statsautoriseret revisor, startede sin karriere i BankNordik i 2011, hvor han blev ansat som økonomidirektør. Han har tidligere arbejdet hos revisionsfirmaerne KPMG og Spekt

Árni Ellefsen afløser Janus Petersen, der havde været bankens administrerende direktør gennem 10 år. Janus Petersen fik en fratrædelsesgodtgørelse på 9,6 mio. kr., svarende til tre års løn, hvilket skabte en del omtale i medierne.

Sea Shepherd's kampagne mod grindedrab på Færøerne

Sea Shepherd's kampagne mod hvalfangst på Færøerne, der startede op den 14. juni, blev afsluttet den 4. oktober – knap to uger før end oprindelig annonceret.

Sea Shepherd har under kampagnen gjort brug af tre skibe og en landbaseret gruppe. Af de tre skibe har de to (Brigitte Bardot og Sam Simon) opholdt sig på Færøerne i det meste af kampagneperioden, mens det tredje skib (Bob Barker) blev afvist, da det ankom sidst i august måned, og sejlede ud

igen. Der har i alt været ca. 60 personer ombord på de tre skibe fra Sea Shepherd, mens der hen over sommeren alt i alt har deltaget ca. samme antal personer på land.

Der har hen over sommeren været drevet grind syv gange. I fem af tilfældene endte grindedrivningen med grindedrab. Der blev ved de fem grindedrab dræbt i alt 490 grindehvaler. Ved to af de syv grindedrivninger blev der ikke dræbt grindehvaler. I det ene tilfælde undslap grinden, og i det andet tilfælde var der tale om en mindre grindeflok, hvorfor man valgte ikke at dræbe hvalerne, men i stedet for anvende dem i forskningsøjemed ved at mærke dem og påmontere radiosendere, inden de blev sluppet ud igen.

I forbindelse med grindedrivningerne er der i tre tilfælde sket beslaglæggelse af mindre både fra Sea Shepherd, hvoraf den ene efterfølgende er konfiskeret, og en del personer er blevet anholdt og sigtet for overtrædelser af grindeloven, politivedtægten og/eller straffeloven. Der er ved Færøernes Ret afsagt bødestraffe på mellem 5.000 kr. og 35.000 kr. i forhold til de i alt 12 domfældte personer fra Sea Shepherd, som alle er blevet udvist fra Færøerne.

Rigsombudsmandens ”Beretning 2015” er udkommet

Rigsombudsmandens publikation ”Beretning 2015”, der i tekst og tal indeholder en beskrivelse af færøske samfundsforhold, er udkommet. Beretningen kan downloades fra Rigsombudsmandens hjemmeside via dette link: http://www.stm.dk/a_1739.html.

Med venlig hilsen

Dan M. Knudsen